

Системна модель фундаментальної професійної підготовки фахівців соціальної роботи у закладах вищої освіти

Чорноштан Євгеній Валерійович ¹

Опубліковано	Секція	УДК
30.10.2024	Освіта/Педагогіка	378.147:364-78

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17647511>

Анотація. У статті проаналізовано сучасні наукові підходи до моделювання освітніх процесів у сфері професійної підготовки фахівців соціальної роботи, розроблено та обґрунтовано авторську системну модель фундаментальної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти. Визначено теоретико-методологічні засади моделювання як інтегративного засобу поєднання змістових, організаційних, діяльнісних та оцінювальних елементів підготовки. З'ясовано логіку побудови моделі, що охоплює чотири взаємопов'язані блоки. У концептуальному блоці охарактеризовано систему методологічних підходів (діяльнісний, системний, особистісно орієнтований, інтегративний, компетентнісний), провідних принципів і аксіологічних орієнтирів. У змістовому блоці визначено п'ять організаційно-педагогічних умов: оновлення міждисциплінарного змісту, кадрове забезпечення, впровадження інновацій, розвиток дослідницької активності та формування мотиваційно-ціннісного середовища. У методичному блоці підкреслено значущість використання активних методів навчання (проекти, кейси, рольові ігри), цифрових інструментів (SPSS, Google Forms, Atlas.ti) і сучасних форм контролю. Результативний блок структурується за критеріями (мотиваційно-ціннісним, когнітивним, діяльнісним, рефлексивно-розвивальним), показниками та рівнями сформованості. Доведено, що реалізація моделі забезпечує системність і результативність підготовки, формування професійної ідентичності та мобільності фахівця. Сформовано висновки щодо ефективності моделі та окреслено перспективи подальших досліджень, пов'язані з її емпіричною верифікацією та поетапним впровадженням у практику вищої освіти.

Ключові слова: фундаментальна професійна підготовка; соціальна робота; модель; педагогічне моделювання; системний підхід; організаційно-педагогічні умови; методи навчання; професійна компетентність; заклади вищої освіти.

Systemic model of fundamental professional training of social work specialists in higher educational institutions

Annotation. The article analyzes modern scientific approaches to modeling educational processes in the field of professional training of social work specialists, develops and substantiates the author's systemic model of fundamental professional training of future social workers in higher education institutions. The theoretical and methodological principles of

¹ Викладач, Яготинський інститут Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом», <https://orcid.org/0000-0002-5515-0482>

modeling as an integrative means of combining content, organizational, activity and evaluation elements of training are determined. The logic of building a model that includes four interconnected blocks is clarified. The conceptual block characterizes the system of methodological approaches (activity, systemic, personality-oriented, integrative, competency-based), leading principles and axiological guidelines. The content block identifies five organizational and pedagogical conditions: updating interdisciplinary content, staffing, introducing innovations, developing research activity, and forming a motivational and value environment. The methodological block emphasizes the importance of using active learning methods (projects, cases, role-playing games), digital tools (SPSS, Google Forms, Atlas.ti), and modern forms of control. The outcome block is structured according to criteria (motivational and value-based, cognitive, activity-based, reflective and developmental), indicators, and levels of formation. It is proven that the implementation of the model ensures the systematicity and effectiveness of training, the formation of professional identity, and the mobility of a specialist. Conclusions are drawn regarding the effectiveness of the model and the prospects for further research related to its empirical verification and phased implementation in the practice of higher education.

Keywords: fundamental professional training; social work; model; pedagogical modeling; systemic approach; organizational and pedagogical conditions; teaching methods; professional competence; higher education institutions.

Вступ

Постановка проблеми дослідження. У сучасних умовах соціальних трансформацій, зростання складності суспільних викликів і зміни запитів до соціальної сфери суттєво підвищуються вимоги до рівня підготовки фахівців соціальної роботи. Майбутні соціальні працівники мають бути здатними не лише до ефективного вирішення стандартних завдань професійної діяльності, але й до інноваційної, етично відповідальної, міждисциплінарної, критично орієнтованої практики в динамічному соціальному середовищі. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема формування саме фундаментальної професійної підготовки, що забезпечує глибоке опанування базових наукових засад професії, ціннісно-мотиваційної орієнтації на допомогу людині, розвитку рефлексивних і дослідницьких компетентностей, необхідних для якісного виконання соціальної місії фахівця.

Разом із тим, аналіз чинного стану професійної підготовки соціальних працівників у закладах вищої освіти України свідчить про фрагментарність та несистемність у формуванні зазначених фундаментальних основ. Освітні програми часто акцентують увагу переважно на прикладних аспектах діяльності, недостатньо розкриваючи теоретико-методологічну, аксіологічну та дослідницьку складову фахової підготовки. Відсутність узгодженої моделі фундаментальної підготовки ускладнює створення цілісної освітньої траєкторії майбутнього соціального працівника, що відповідає принципам якості, академічної доброчесності, міждисциплінарності та неперервного професійного розвитку.

Таким чином, постає необхідність у теоретичному обґрунтуванні та розробці моделі формування фундаментальної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників, яка б враховувала сучасні вимоги до професії, міжнародний досвід, а також особливості національного освітнього простору, що зумовлює наукову актуальність дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У дослідженнях сучасних науковців моделювання розглядається як методологічна основа побудови ефективного освітнього середовища, здатного відтворювати сутнісні характеристики професійної підготовки. Зокрема, І. Зязюн підкреслює значення моделі як концептуального зразка, що унаочнює

глибинну структуру педагогічного явища [2], тоді як С. Гончаренко акцентує на її ролі як когнітивного механізму для структурного осмислення складних процесів професійного навчання [1].

Розроблені М. Ковалем і А. Литвиною підходи до моделювання педагогічних систем ґрунтуються на принципах функціональної цілісності, що дає змогу забезпечити зв'язок між теорією, технологією та результатами навчання [3]. У цьому ж ключі В. Маслов трактує модель як засіб цілеспрямованого управління динамікою професійного становлення фахівця [6].

Вагомий внесок у розробку змістовного наповнення фундаментальної підготовки зробила Л. Ребуха, яка пов'язує її з формуванням стабільних професійних орієнтирів і довготривалих універсальних компетентностей [10].

Таким чином, науковий дискурс підтверджує актуальність розроблення системної педагогічної моделі, що інтегрує методологічні, змістові й управлінські аспекти фундаментальної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери.

Мета статті – розробити та обґрунтувати системну модель фундаментальної професійної підготовки фахівців соціальної роботи у закладах вищої освіти.

Результати

Для обґрунтування моделі формування фундаментальної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти необхідним є уточнення змісту базових понять, зокрема «моделювання» та «модель». Звернення до наукових джерел свідчить, що категорія «модель» має міждисциплінарний характер і використовується як у педагогічних, так і в управлінських, технічних та соціальних науках.

У загальнонауковому трактуванні модель постає як система елементів, що відтворює окремі сторони, зв'язки та функції об'єкта дослідження, дозволяючи виявити закономірності його функціонування [11, С. 33]. На думку В. Маслова, модель є суб'єктивним відтворенням у свідомості людини (чи групи осіб) та зовнішнім відображенням різними способами і формами найістотніших ознак, рис і властивостей конкретного об'єкта або процесу, які об'єктивно йому притаманні та забезпечують створення загального уявлення про феномен, що досліджується, або про його структурні складники [6, С. 180].

С. Нехаєнко підкреслює, що моделювання у педагогічному контексті забезпечує перехід від емпіричного до теоретичного рівня знань, дозволяє унаочнити складні теоретичні положення, проте моделі мають розглядатися як опосередковане джерело інформації, яке потребує наукового осмислення й верифікації [7, С. 36].

Узагальнюючи наведені підходи, «модель» у нашому дослідженні розглядається як спеціально сконструйована система взаємопов'язаних елементів, яка відтворює сутнісні характеристики та логіку формування фундаментальної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників і використовується для прогнозування та оптимізації цього процесу у закладах вищої освіти.

У педагогічній науці поняття «модель» трактується як система об'єктів чи знакових конструкцій, що відтворює суттєві властивості системи-оригінала, а «моделювання» розглядається як процес матеріального чи мисленнєвого відтворення певної педагогічної системи шляхом створення спеціальних аналогів, які демонструють принципи її організації та функціонування. І. Зязюн вбачає у моделі «штучно створений зразок у вигляді схеми, фізичних конструкцій, знакових форм чи формул, що, будучи подібним до досліджуваного об'єкта (чи явища), відображає і відтворює у спрощеному вигляді його структуру, властивості, взаємозв'язки та відношення між елементами» [2, С. 209].

З наведених дефініцій випливає, що модель у педагогіці – це штучно створена система, яка здатна цілком або частково відтворювати сутність і властивості досліджуваного феномена. Відповідно, під педагогічною моделлю слід розуміти множину взаємопов'язаних компонентів, які утворюють цілісність і спрямовані на досягнення визначеної педагогічної мети. Така модель відображає єдність змістових, організаційних, методичних та управлінських елементів і створює ефект педагогічної емерджентності. Особливістю педагогічного моделювання є те, що його результатом виступає концептуальна модель освітнього процесу, що може бути використана для проектування, оптимізації та прогнозування навчальної діяльності.

Моделювання як метод наукового пізнання має інтегративний характер, оскільки поєднує емпіричний і теоретичний рівні дослідження, дозволяючи поєднувати експериментальну роботу з побудовою логічної структури досліджуваного предмета.

У цьому контексті М. Коваль та А. Литвин наголошують, що модель повинна формуватися на основі єдності мети, завдань, видів діяльності, організаційних форм, критеріїв і показників функціонування системи як у цілому, так і її окремих підсистем [3]. Водночас у педагогічній практиці моделювання застосовується для оптимізації структури навчального матеріалу, вдосконалення планування освітнього процесу, управління пізнавальною діяльністю студентів, організації науково-дослідної роботи, діагностики та прогнозування результатів навчання [1; 8].

Важливо підкреслити, що математичні методи та моделі у педагогіці, які дозволяють структурувати знання про предметну область у вигляді ієрархічних систем, були ґрунтовно розроблені у працях М. Лазарева [4].

Є. Лодатко, у свою чергу, звертає увагу на складність застосування понять «модель» і «моделювання» у педагогіці, оскільки вони запозичені з інших наук і мають властиву педагогічним феноменам «розмитість» та неоднозначність [5, С. 37].

Таким чином, зміст і структура педагогічної моделі визначаються метою дослідження та завданнями, поставленими перед освітнім процесом. Практична цінність такої моделі полягає в адекватності її властивостей об'єкту дослідження та у правильному застосуванні основних принципів моделювання – наочності, визначеності та об'єктивності.

Проведений теоретико-методологічний аналіз дає підстави стверджувати, що у процесі формування професійної компетентності, зокрема при використанні технології імітаційного моделювання, зберігається певний рівень невизначеності як у результатах освітнього процесу, так і у його проміжних етапах.

У зв'язку з цим виникає необхідність проектування моделі, яка б передбачала структурно-функціональний характер, орієнтацію на очікуваний результат, а також наявність механізмів контролю та системи зворотного зв'язку, що забезпечують своєчасне корегування проміжних результатів.

Ключовим поняттям для побудови структурно-функціональної моделі є категорія «функція» (від лат. *functio* – виконання, здійснення), яка у філософсько-педагогічному значенні інтерпретується як діяльність, робота або зовнішній прояв властивостей об'єкта у системі взаємовідносин [9]. Саме функціональний підхід дозволяє виявити закономірності взаємодії між окремими компонентами освітнього процесу та відобразити їх інтеграцію в єдину систему.

З огляду на це, модель фундаментальної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників найбільшою мірою відповідає меті нашого дослідження, оскільки забезпечує відтворення цілісності, внутрішньої узгодженості та результативності освітнього процесу. Запропонована модель представлена як система взаємопов'язаних блоків, що утворюють закономірні й функціонально зумовлені компоненти підготовки. Вони відтворюють цілеспрямований процес формування

професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери та інтегрують змістові, організаційні, методичні й контрольно-оцінювальні аспекти.

Подальший аналіз передбачає поетапний розгляд кожного з блоків моделі, що дасть змогу обґрунтувати їх змістове наповнення, функціональне призначення та взаємозв'язки у системі фундаментальної професійної підготовки.

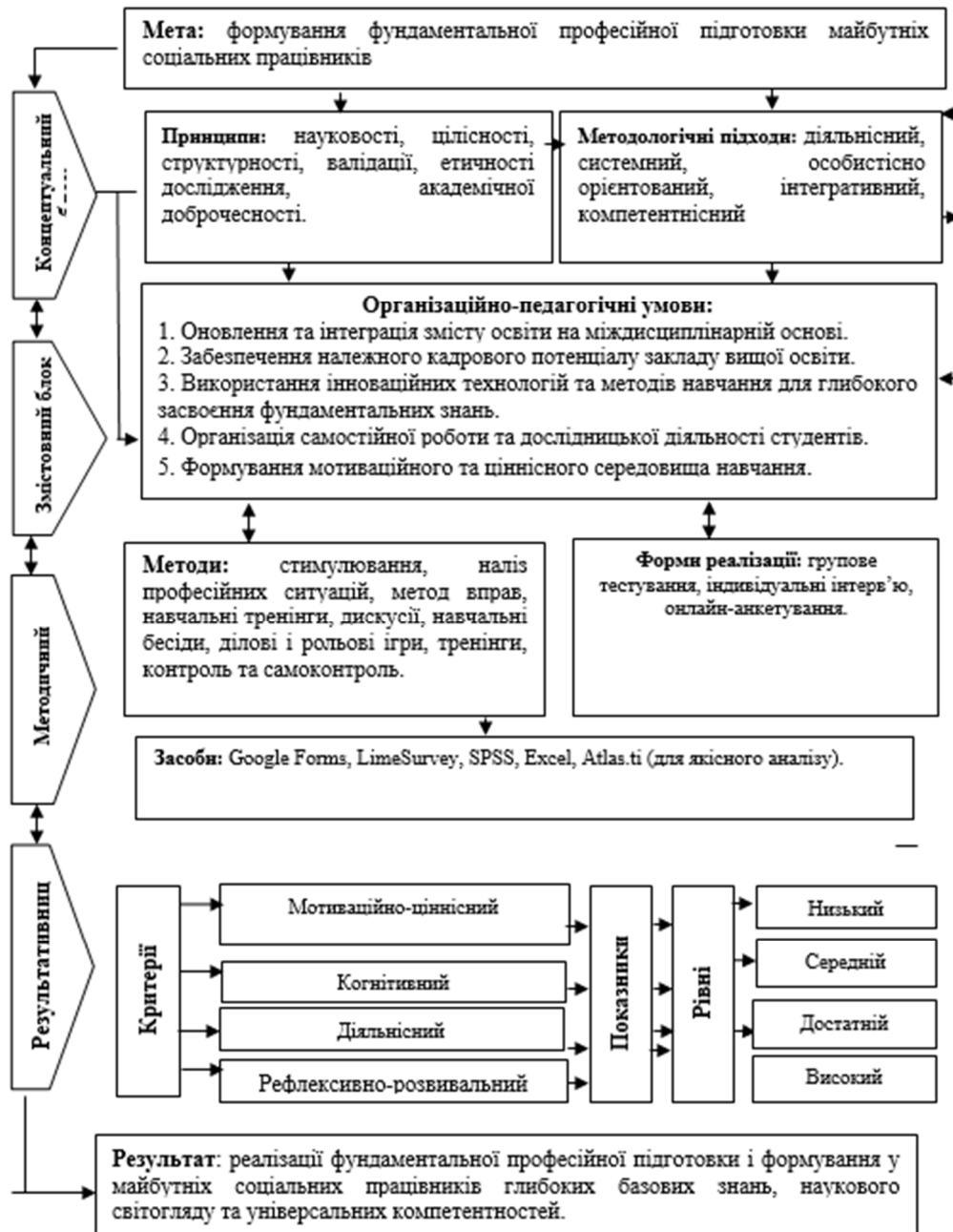

Рис. 1 Модель формування фундаментальної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти

Концептуальний блок моделі формування фундаментальної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти виступає вихідним, методологічно визначальним елементом, який окреслює теоретичні та концептуальні засади досліджуваного процесу. Він інтегрує систему провідних принципів, підходів і методологічних орієнтирів, що забезпечують цілісність, послідовність і наукову обґрунтованість процесу підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери. Як підкреслює Л. Ребуха, фундаменталізація професійної підготовки

передбачає поєднання базових наукових знань, формування професійних цінностей та розвиток універсальних компетентностей, що зберігають актуальність протягом тривалого часу [10, С. 325].

До провідних принципів, які становлять зміст концептуального блоку, належать науковість, що забезпечує відповідність процесу підготовки сучасним досягненням науки; цілісність, яка гарантує взаємопов'язаність і неперервність формування знань, умінь і цінностей; структурованість, що відображає логіку побудови навчального процесу; валідність, яка підтверджує відповідність методів і засобів навчання поставленим цілям; етичність і академічна доброчесність як складові формування професійної культури майбутніх соціальних працівників. Ці принципи формують єдину методологічну платформу, яка дозволяє поєднати освітні, наукові й виховні завдання підготовки здобувачів вищої освіти.

Ключове значення для концептуального блоку мають і методологічні підходи, які, зауважує І. Зязюн, виконують роль системоутворюючого чинника у професійній освіті [2]. Діяльнісний підхід забезпечує орієнтацію підготовки на формування здатності майбутніх соціальних працівників виконувати професійні функції у складних соціальних умовах. Системний підхід дозволяє розглядати фундаментальну підготовку як багаторівневу й інтегровану систему, у якій поєднуються зміст, форми, методи та засоби навчання. Особистісно-орієнтований підхід фокусується на індивідуальних освітніх потребах здобувачів, сприяючи розвитку їхнього потенціалу й професійної суб'єктності. Інтегративний підхід забезпечує узгоджене поєднання міждисциплінарних знань, а компетентнісний – формування ключових і професійних компетентностей, необхідних для успішної соціальної діяльності.

Змістовий блок моделі формування фундаментальної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти охоплює комплекс організаційно-педагогічних умов, які визначають зміст, логіку та механізми реалізації освітнього процесу. Даний блок відображає структурну основу професійної підготовки, забезпечує її послідовність і цілісність та виступає головним чинником упорядкування навчально-виховної діяльності.

Першою організаційно-педагогічною умовою виступає оновлення та інтеграція змісту освіти на міждисциплінарній основі. Її сутність полягає у створенні такого навчального змісту, який не лише забезпечує засвоєння фундаментальних знань з профільних дисциплін, а й інтегрує їх у систему взаємопов'язаних міждисциплінарних знань. Соціальна робота як професійна діяльність потребує одночасного володіння основами соціології, психології, педагогіки, права та медицини. Отже, оновлення змісту полягає у постійному перегляді навчальних планів, упровадженні інтегрованих курсів, узгодженні програм між собою з метою усунення фрагментарності знань і формування у студентів системного наукового світогляду.

Другою умовою є забезпечення належного кадрового потенціалу закладу вищої освіти. Саме викладачі є носіями знань, організаторами освітнього процесу і прикладом професійної майстерності для студентів. Тому кадровий потенціал охоплює не лише формальний рівень кваліфікації, а й здатність педагогічного колективу до інноваційної діяльності, готовність поєднувати теоретичну та практичну складові підготовки, формувати професійні цінності та орієнтири у здобувачів освіти. Особливе значення має організація системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, що забезпечує їхній постійний професійний розвиток і відповідність сучасним вимогам соціальної роботи.

Третьою умовою визначено використання інноваційних технологій та методів навчання, спрямованих на глибоке засвоєння фундаментальних знань. Освітній процес має ґрунтуватися на активних формах пізнавальної діяльності: проблемно-

орієнтованому навчанні, методах кейс-стаді, проектній роботі, інтерактивних лекціях і семінарах, комп'ютерному моделюванні соціальних процесів. Застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні підвищує пізнавальну активність студентів, сприяє формуванню дослідницьких умінь і навичок, а також створює умови для індивідуалізації освітніх траєкторій. Інноваційність методів дозволяє безпосередньо поєднати фундаментальну теорію з практичним аналізом соціальних ситуацій, що істотно підвищує ефективність професійної підготовки.

Четверта умова передбачає організацію самостійної роботи та дослідницької діяльності студентів. Фундаментальна професійна підготовка неможлива без активного залучення здобувачів освіти до самостійного опрацювання наукових джерел, виконання дослідницьких завдань, участі у наукових гуртках та проектній діяльності. Самостійна робота дозволяє студентам глибше засвоїти теоретичні знання, сформувати навички критичного мислення, розвинути аналітичні та прогностичні здібності.

П'ятою умовою є формування мотиваційного та ціннісного середовища навчання. Воно забезпечує внутрішню зацікавленість студентів у здобутті знань, сприяє розвитку професійної ідентичності та формує систему етичних і соціальних орієнтирів майбутнього соціального працівника. Створення такого середовища передбачає використання педагогічних практик, що підсилюють значущість фундаментальних знань для майбутньої професійної діяльності, виховують відповідальність і готовність до саморозвитку. Атмосфера партнерства між викладачами і студентами, підтримка ініціативи, організація тренінгів і виховних заходів формують у здобувачів освіти стійкі професійні цінності й позитивну мотивацію до навчання.

Узагальнюючи, можна констатувати, що кожна з організаційно-педагогічних умов має власне функціональне призначення, проте їхня інтеграція створює єдину змістову систему, яка забезпечує ефективність фундаментальної професійної підготовки. Змістовий блок у такий спосіб виконує роль регулятивного механізму, що упорядковує освітній процес, забезпечує його системність і результативність та сприяє формуванню компетентного, широко ерудованого і професійно відповідального соціального працівника.

Методичний блок моделі формування фундаментальної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти окреслює систему інструментів, засобів і технологій, за допомогою яких реалізуються організаційно-педагогічні умови, визначені у змістовому блоці. Він виконує функцію практичного забезпечення концептуальних і змістових орієнтирів, трансформуючи їх у конкретні методи навчальної та дослідницької діяльності.

У межах цього блоку важливе місце належить методам, які стимулюють активне пізнання, інтеграцію фундаментальних знань і розвиток професійних компетентностей. Серед них виокремлюються: метод стимулювання (спрямований на формування пізнавальної мотивації та активізацію внутрішніх ресурсів студента), аналіз професійних ситуацій (як форма наближення навчання до реальних умов соціальної практики), метод проектів (що забезпечує комплексне опрацювання соціальних проблем і розвиток дослідницьких умінь), навчальні тренінги та дискусії (які сприяють формуванню комунікативних і ціннісних орієнтацій). Важливим складником є також рольові та ділові ігри, завдяки яким студенти опановують навички прийняття рішень у змодельованих професійних ситуаціях, що наближені до практичної діяльності соціального працівника.

Зміст методичного блоку включає не лише методи, а й форми організації навчальної діяльності. Серед них виокремлюються групове тестування, індивідуальні інтерв'ю, онлайн-атестації, що дозволяють оцінювати рівень засвоєння фундаментальних знань і водночас формують у студентів уміння працювати в різних

форматах взаємодії, як колективній, так і індивідуальній. Форми контролю та самоконтролю відіграють важливу роль у забезпеченні зворотного зв'язку, дають можливість відстежувати динаміку професійного розвитку й своєчасно коригувати освітню траєкторію.

Особливу увагу у методичному блоці приділено інтеграції сучасних цифрових інструментів у навчальний та дослідницький процес. Використання таких засобів, як Google Forms, LimeSurvey, SPSS, Excel, Atlas.ti, забезпечує модернізацію підготовки, поєднання традиційних педагогічних методик із цифровими технологіями збору, обробки й аналізу даних, що не лише підвищує ефективність освітнього процесу, а й формує у студентів навички роботи з інструментарієм.

Відповідно, методичний блок виступає ключовим інструментальним елементом моделі, оскільки забезпечує практичну реалізацію змістових положень, інтегрує інноваційні освітні технології у професійну підготовку та створює умови для досягнення головної мети – формування компетентного, науково підготовленого і професійно орієнтованого соціального працівника.

Результативний блок моделі формування фундаментальної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти виконує функцію оцінювання ефективності реалізації всіх попередніх блоків і визначає кінцеві результати освітнього процесу. Він ґрунтується на системі критеріїв, показників та рівнів сформованості підготовки, що дозволяють здійснювати науково обґрунтовану діагностику професійного становлення студентів, а також своєчасно вносити корективи у навчально-методичний і організаційний процес.

Критеріальний апарат результативного блоку охоплює чотири взаємопов'язані групи:

Мотиваційно-ціннісний критерій, який відображає рівень сформованості професійної мотивації, усвідомлення соціальної значущості обраної діяльності, орієнтацію на гуманістичні цінності та готовність до безперервного професійного розвитку.

Когнітивний критерій, що характеризує обсяг і якість засвоєння фундаментальних знань, рівень системності та інтегрованості знань з різних наукових галузей, здатність застосовувати теоретичні положення у змодельованих чи реальних соціальних ситуаціях.

Діяльнісний критерій, спрямований на оцінювання практичних умінь і навичок, здатності до вирішення професійних завдань, використання інноваційних технологій та методів у майбутній діяльності, ефективність комунікативної та організаційної взаємодії.

Рефлексивно-розвивальний критерій, що фіксує здатність студентів до самостійного аналізу власної діяльності, критичного переосмислення отриманого досвіду, готовності до корекції власних дій і стратегій, прагнення до самовдосконалення та професійного зростання.

Рівні сформованості фундаментальної професійної підготовки визначаються як: *низький* (характеризується фрагментарністю знань, недостатньою мотивацією та відсутністю сформованих навичок самостійної роботи); *середній* (передбачає часткове засвоєння теоретичного матеріалу, нестійку мотивацію та вибіркоче використання практичних умінь); *достатній* (виявляється у наявності системних знань, здатності застосовувати їх у стандартних професійних ситуаціях, сформованості дослідницьких і комунікативних навичок); *високий* (відображає інтегрованість знань, стійку професійну мотивацію, розвинуте критичне мислення, здатність до творчого вирішення складних професійних завдань і високий рівень саморефлексії).

Застосування зазначених критеріїв, показників та рівнів створює можливості для комплексної діагностики процесу формування фундаментальної підготовки. Результативний блок виконує функцію зворотного зв'язку у моделі, оскільки він дозволяє відстежувати проміжні результати, виявляти сильні й слабкі сторони освітнього процесу, своєчасно вносити корективи у методичний інструментарій чи організаційні засади.

Таким чином, результативний блок забезпечує наукову валідність і практичну ефективність моделі. Він надає змогу не лише оцінювати досягнення поставлених цілей, а й прогнозувати подальші траєкторії професійного розвитку студентів, сприяючи формуванню соціальних працівників нового покоління з високим рівнем фундаментальної підготовки.

Результатом реалізації моделі виступає сформованість у майбутніх соціальних працівників глибоких базових знань, наукового світогляду та універсальних компетентностей, що створює передумови для їхньої професійної мобільності, здатності до саморозвитку та адаптації до нових соціальних викликів. Важливою ознакою досягнення результату є гармонійне поєднання фундаментальних теоретичних знань із практичною підготовленістю, що забезпечує ефективність діяльності соціального працівника у складних умовах сучасного суспільства.

Висновки

Розроблена та обґрунтована в межах дослідження системна модель формування фундаментальної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти відображає цілісну структуру педагогічного процесу, орієнтованого на інтеграцію змістових, методичних, організаційних і результативних компонентів освітньої діяльності. Запропонована модель базується на міждисциплінарному розумінні категорій «модель» і «моделювання», враховує сучасні методологічні підходи (діяльнісний, системний, особистісно-орієнтований, компетентнісний, інтегративний) та спрямована на досягнення високого рівня професійної компетентності. Концептуальний, змістовий, методичний і результативний блоки моделі взаємопов'язані, що забезпечує функціональну узгодженість усіх складових підготовки.

Перспективи подальших досліджень убачаються у поглибленому емпіричному вивченні результативності запропонованої моделі та уточненні її структурно-функціональних параметрів з урахуванням динаміки професійного становлення майбутніх фахівців соціальної роботи.

Література:

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
2. Зязюн І. А. Філософія педагогічного світогляду. *Професійна освіта: педагогіка і психологія*. 2004. Вип. 4. С. 209–221.
3. Коваль М. С., Литвина А. В. Моделювання педагогічного процесу та психологічного супроводу підготовки фахівців ризиконебезпечних та інших професій : монографія. Львів : ЛДУБЖД, 2023. 396 с.
4. Лазарєв М. І. Теоретичні і методичні засади моделювання змісту загальноінженерних дисциплін для технологій навчання студентів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.04. Харків, 2004. 37 с.
5. Лодатко Є. О. Моделювання освітніх систем в контексті ціннісної орієнтації соціокультурного простору. *Вісник Черкаського університету. Педагогічні науки*. Вип. 112. Черкаси, 2007. С. 32–40.

6. Маслов В. І., Єльнікова Г. В., Зайченко О. І. Теоретичні і методичні засади моделювання фахової компетентності керівників закладів освіти: монографія. К., Чернівці: Книги XXI, 2010. 460 с.

7. Нехаєнко С. І. Педагогічне моделювання розвитку професійної компетентності офіцерів структур морально-психологічного забезпечення на етапі оперативно-тактичної підготовки. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. 2019. VII (86), С. 33–38

8. Осадчий І. Г. Педагогічне моделювання: що важливо знати педагогу? *Народна освіта*. 2016. Вип. № 1 (28). С. 60–67.

9. Пустовіт Л. О. Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінологічних словосполучень. Київ: Довіра, 2000. 1018 с.

10. Ребуха Л. З. Фундаменталізація професійної підготовки майбутніх соціальних працівників у вищій школі: методологічний аспект. *Наукові записки Тернопільського національного економічного університету*. 2019. С. 325–327.

11. Walat W. Modelowanie podręczników techniki-informatyki. Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów, 2004, 321 s.